

A HTMT HÍREI

Domus kiadvány- és nemzetközi publikációs pályázatok

Még lehet jelentkezni az MTA új típusú Domus pályázataira, melyek tudományos könyvek kiadására és színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére, illetve nemzetközi konferencia-részvétel támogatására szolgálnak. A könyvkiadási pályázaton az MTA külső tagjai és köztestületének külső tagjai vehetnek részt tudományos könyvek határon túli magyar kiadóknál történő megjelentetésére. A nemzetközi publikációs, illetve a nemzetközi konferencia-részvétel pályázaton a külső tagok és a köztestületi külső tagok mellett határon túli magyar fiatal kutatók vehetnek részt, a támogatásokat az MTA határon túli magyar szervezetein keresztül biztosítja...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: Bepillantás egy foniáter tevékenységébe - Hacki Tamás külső tag székfoglaló előadása

Hacki Tamás külső tag 2023. április 18-án megtartotta akadémiai székfoglalóját. [...] Az előadás a fül-orr-gégész-foniáter funkciókkal és funkciózavarokkal foglalkozik: a hangképzéssel, a beszéddel, azaz a verbális kommunikáció eszközeivel, továbbá a nyelvéssel és természetesen mindezek zavaraiival. Ennek az orvosi diszciplínának szoros kapcsolata van a társszakmákkal és a tudomány távolabbi területeivel is, így a logopédiával, a nyelvészettel, a fizikával, az akusztikával. Az előadásról szóló, képgalériával és videóval bővített összefoglaló...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Móra Regina: Tablóképek, tollrajzok című vadonatúj kötetét mutatták be a Szabadkai Nyári Akadémián

Móra Regina Ablakok című kötetét tavalyelőtt adta ki a Savaria University Press, a sort pedig a napokban megjelenő Tablóképek, tollrajzok című új könyve követi, amelyet az ÉMPE Szabadkai Nyári Akadémia pedagógus-továbbképzés első napján mutattak be. A kiadó képviselőjében az egybegyűlteket Füzfa Balázs egyetemi docens köszöntötte: Nagyon büszkék vagyunk Móra Regina könyvére, nemrég két-három tucatnyit rendelt belőle a könyvtárellátó vállalat. [...] A kötetet Süth Gabriella, a kiadó szerkesztője méltatta. Elmondása szerint Móra Regina könyve magával ragadó, elgondolkodtató, érzelmeket megmozgató, rövid sodró lendületű, mondhatni női írásokat tartalmaz, de semmiképp sem egy strandolásra való könnyed olvasmány. [...] A beszélgetés során szó esett az írásaiban motívumként megjelenő takarításról, lelki értelemben vett tisztulásról is...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Sikeres volt a Gion-novellapályázat

A Gion Nándor Emlékház ez év február 1-jén, az író születésnapján kilencedik alkalommal hirdette meg a Gion Nándor Novellapályázatot, melynek célja a magyar irodalom és szellemiség gazdagodásának ösztönzése, új művek megírásának serkentése, a vajdasági magyar prózairodalom fellendítése, a gioni irodalmi diskurzusok továbbélésének ösztönzése. A díj eredetileg magyar nyelven írt pályamű szerzőjének ítéltető oda. A pályázat az egész magyar nyelvterületre érvényes. A novellapályázatra összesen 31 novella érkezett. A beérkezett pályamunkákat az öttagú zsűri értékelt: Németh Ferenc művelődéstörténész, szerkesztő, egyetemi tanár, az MTA külső köztestületének tagja, valamint Virág György színész, Márkus Béla irodalomtörténész, Stifner Gábor író és Szemes Péter író...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Pálfi Anita, könyvtáros

A szabadkai, 28 éves Pálfi Anita a Szabadkai Városi Könyvtár helytörténeti osztályának munkatársaként tevékenykedik. A februárban indult Helytörténeti esték elnevezésű programsorozat egyik szervezője, emellett író-olvasó találkozókot és kiállításokat, pályázatokat is rendez. [...] Milyen indíttatásból választottad a klasszika-filológiai szakot? [...] Az egyetemen a latin mellett az ógörög nyelvet is elsajátítottam. Itt kezdtem el gyűjteni a könyveket. [...] Az elején nagy kihívásokat okozott fiatal, pályakezdő könyvtárosként egy sokkal nagyobb tudású kutatónak információkat adni. [...] Például most kezdtük el feldolgozni Duranci Béla művészettörténész gyűjteményét, aki 2014-ben több mint 1500 könyvet adományozott nekünk a saját könyvtárából...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Az ifjú jogászok iránytűje címmel tartanak háromnapos tanácskozást Újvidéken

Az ifjú jogászok iránytűje címmel tartanak háromnapos tanácskozást Újvidéken az Európa Kollégiumban. [...] A fiatal jogászok gyakran azzal a gonddal találják szembe magukat, hogy az elméleti tudáshoz képest a gyakorlat sokkal összetettebb – hangzott el a tanácskozáson. A Vajdasági Magyar Jogász Egylet által szervezett szakmai hétvégének 16 résztvevője van. [...] Az elkövetkező napokban többek között Miavecz Béla, Klenanc Miklós és Vukašinović Éva ügyvédek is előadást tartanak az Európa Kollégiumban...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Kormányfő: Senki nem nyúl a kulturális tevékenységekhez, de a túlburjánzott infrastruktúra nem fenntartható

A kormány tervezett intézkedései nem fogják befolyásolni sem a kulturális, sem az ifjúsági tevékenységeket – jelentette ki szerdán Marcel Ciolacu kormányfő, hangsúlyozva, hogy az állam nem képes fenntartani a jelenlegi „túlburjánzott” infrastruktúrát. [...] Ciolacu ugyanakkor hangsúlyozta, elfogadhatatlannak tartja, hogy Romániában van a legtöbb hitelutalványozó közintézmény a világon. Nem kell mindegyik intézménynek közbeszerzést hirdetnie, ezeket lehet központosítani megyei szinten. [...] Ez az infrastruktúra a kommunista korszakot idézi...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Merre tovább falusi labdarúgás?

A XIV. Kolozsvári Magyar Napok első sportos tematikájú eseményén Csillag Péter, a Nemzeti Sport újságírója és Péter László sportszociológus, a Babes-Bolyai Tudományegyetem oktatója járta körül azt, hogy honnan és hova tart tájainkon a vidéki labdarúgás a 21. Században. [...] A falusi, vidéki foci feltérképezése régi szenvedélye Csillag Péternek. A Nemzeti Sport újságírója 2015-ben kezdett el egy Hátsó füves sorozatot a lap hasábjain. [...] BBTE oktatója felvázolta a vidéki labdarúgás fejlődési görbét. Tájékoztatása szerint a labdarúgás sokáig városi élet velejárója volt, a '60-as évekig Romániában nem beszélhettünk falusi fociról. [...] A pénznek van egy visszaütője, torzul a helyiek hozzáállása a saját focijukhoz. Már nem érzik annyira a magukénak, hogy átvegyék a stafétát, amikor elfogy a pályázati pénz, ezért sok helyen pillanatok alatt szétesik a kártyavár...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

„Sörözz a pappal” Az egyetemi lelkészek kihívásai című kerekasztal-beszélgetés

Az egyetemi lelkészek mindennapjairól és nehézségeiről beszélgetett Vitus-Bulbuk István, az Apafi Mihály Református Egyetemi Kollégium igazgatójának moderálásával Dávid István, a kolozsvári egyetemisták lelkésze és Furó Félix marosvásárhelyi egyetemi lelkész. [...] A meghívott egyetemi lelkészek régóta a pályán vannak, ez idő alatt megtapasztalták milyen üdítő sokszor a fiatalokkal együtt dolgozni, de ugyanakkor mennyire nehéz az elválás, amivel időnként szembesülnek. [...] Abban a kérdésben, hogy milyen egy jó egyetemi lelkész mindketten egyetértettek: olyan, aki ott van a fiatalok között...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Horváth Benji legújabb kötete láttelel rólunk és környezetünkről

Emlékmű a jövőnek címmel jelent meg Horváth Benji kolozsvári költő, szerkesztő kötete a Jelenkor kiadó gondozásában. Gagyí Botond Magnetic Fields 2 című sejtelmes festményével a borítóján olyan kényes témákat feszeget, mint önmagunk és a környezetünk folyamatos összeomlása, a gyógyulásra való lehetőség és félelmeink, mint útmutatók. [...] „Olvashatod ugyan benne, hogy minden okod megvan a félelemre, ennek mégis iszonyú sok árnyalata van: némelyik kimondottan vicces, [...] némelyik zsvány, más melyik meg azt mondatja: „te vagy a hibás, uram”. Ha pedig kihaltál, megvigasztal a hús, a bolond, a hold, a gyermek, a madár, a gyökér és a víz.” – írja a kötet fülszövegében Selyem Zsuzsa, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Mit közvetít élőben a Házsongárd? – Korpa Tamás új verseskötetéből megtudhatjuk

Privát irodalomtérképként kerül el Korpa Tamás magyarországi költő legújabb verseskötete, amely Kolozsvárhoz fűződik minden szálon. Mindig különleges helyzet áll elő olyankor, amikor a magyar nyelvtérület határon inneni és túli találkozásának lehetünk szemtanúi. Ez nincs másképp Korpa Tamás Vámospércsen élő író negyedik verseskötetével, a Házsongárd LIVE-val sem, amely egy olyan magyarországi szerző könyve, aki Kolozsvár-poétikákkal foglalkozik. Hogyan nő össze a kulturális emlékezet, a térpoétika és az invenció ebben a kis, színes kötetben, amelyen egy kolozsvári graffiti reprodukciója áll, rajta egyik dimenzióból a másikba futkosó alakokkal...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Emléktábla Albisban

Nagy áldás egy faluközösségnek egy-egy nyugalmazott értelmiségi pedagógus, egy-egy régi kántor-tanító avagy annak írott hagyatéka, akár egy nemes gondolkodású ember, aki időt szakít és órákat áldoz arra, hogy valami maradandót megmentsen az

utánunk jövők számára. Ekképpen állnak össze községeinkben, falvainkban közszemlére avagy a templomokban elhelyezett világháborús hősi emléktáblák. [...] Alisban két egykori tanárnak, a település szülőtteinek, Bakcsi Csilla nyugalmazott maksai magyartanárnak és Kisgyörgy Berta magyar–történelem szakos pedagógusnak, faluismerőknek sikerült összeállítaniuk és megörökíteniük az albisi negyvennyolcasok és világháborús hősök névsorát, adományként, szülőfalujuk iránti tiszteletből...”
Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Megjelent a VÁRAD augusztusi száma

A VÁRAD című irodalmi, művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos folyóirat idei 8., augusztusi száma a manapság kevéssé olvasott-hivatkozott-játszott erdélyi íróra, drámaszerzőre, Sütő Andrásra irányítja a figyelmet a szellemi restitúcióknak fenntartott rovatban. Születésének 96., valamint egyetlen romániai szobrának felállítása 10. évfordulóján Székelyudvarhelyen tartottak megemlékezést június végén, Dávid Gyula irodalomtörténész, az MTA külső köztestületének tagja és Lőrincz György író itt és ekkor elhangzott beszédei olvashatók a friss lapszámban. [...] Farkas László helytörténeti írásában azt villantja föl a korabeli sajtó tükrében, hogy miként került a magyarországi Bihar megyébe a nagyváradi megyeháza Feszty-képe. [...] Simó Márton a székelyföldi költő, Bágyi Bencze Jakab pályáját is megrajzolva recenzálja annak legutóbb megjelent, Isten árnyékában című kötetét...”
Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Kincses Kolozsvárért Díjjal tüntették ki Dávid Gyulát, az EMKE egykori elnökét

Hétfőn este megnyitották a 14. Kolozsvári Magyar Napokat. A megnyitón Gergely Balázs, a rendezvény főszervezője, a Kincses Kolozsvár Egyesület elnöke köszöntötte a közönséget. Az est legjelentősebb pillanata a Kincses Kolozsvárért Díj átadása volt, amellyel a 95 éves Dávid Gyula irodalomtörténész szerkesztő és műfordító, az MTA külső köztestületének tagja, és nem utolsósorban az EMKE egykori elnöke, művelődésszervező egykori munkásságát ismerték el. Dáné Tibor, szintén volt EMKE elnök mondta a laudációt. Ebben „kortalan emberként” jellemezte Dávid Gyulát, aki az erdélyi 1956-os diákmozgalmak nyomán megjárta az akkori Románia politikai börtöneit és munkatáborait. [...] A díjazott elmondta: 75 év köti Kolozsvárhoz, és a díj további kötelezettséget ró a vállára. „Amíg a Jóisten éltet, tovább fogom tenni azt, ami tehető” – ígérte a magyar színházat megtöltő, tapsoló közönségnek...”
Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző Cikksorozat: A kisebbségvédelem, mint nemzetközi jogi és politikai kérdés

E cikk eredetileg a Laczó Ferenc és Varga Bálint által szerkesztett és a Corvina kiadó által megjelentett Magyarország globális története, 1868-2022 című kötetben látott napvilágot. A kötet írásaiból több héten keresztül közlünk egy-egy cikket, amelyek által bemutatjuk, hogy a nemzetállami határokon átvívelő folyamatok, a gazdasági összefonódások, a migráció, a vallások és a kulturális jelenségek terjedése nem álltak meg sosem az országhatároknál. [...] 1921 és 1938 között több mint ezer panasz érkezett a Népszövetség Titkárságára, s a formai és tartalmi előfeltételek megvizsgálása után ezeknek csaknem a felével foglalkoztak a szervezet illetékes fórumai...”
Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Publicisztika: A piros szilva és a felvidékiség-tudat

Magyarországon többször megkérdezték tőlem, van-e felvidékiség-tudat? És ha igen, mennyire meghatározó? A kérdés lehetne akár költői is, bár szociográfiai, szociológiai és politikai-társadalmi értelemben is gyakran elhangzik. Egzakt módon leírható, pontosan meghatározható jellegű (valami olyan, mint az erdélyi magyarságé vagy a székelyeké) felvidékiség-tudat szerintem nem létezik. Pontosabban: ha volt is, leginkább a kirekesztettség, az anyanemzetről történt leválasztottság tudata jelentett – koronként változó intenzitású negatív – kollektív élményt. [...] A felvidéki magyarság kötődése sokkal inkább határozható meg észak–déli relációban, mint kelet–nyugatiban. [...] Fenti állításaim természetesen vitathatók, de azért elgondolkodtató, hogy okos, tanult emberek miért kezdeményeznek vitát például olyan triviális kérdéstről, hogy ki a magyar?...”
Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Bagoly mondja podcast: A jogfosztottság előzményei a legújabb kutatások tükrében

Angyal Béla már évtizedek óta kutatja a szlovákiai magyar társadalmat, annak történetét, néprajzát. A Fórum Intézet Bagoly mondja podcastjában az utóbbi években a csehországi levéltárakban folytatott kutatásai nyomán arról beszél, hogyan történt a szlovákiai magyarság jogfosztásának előkészítése és hogyan viszonyult ehhez a csehszlovák politikai és társadalmi elit...”
Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Majer István Szakmai Napok kiállítással és előadásokkal

A hűség festőjeként is emlegetett Simonyi Lajos alkotásai [...] Tardoskedd, Udvard, Kürt, Párkány, Kicsind, Csúz, Kőhidgyarmat festői szögleit örökítette meg, ahogy a múlt század 40-es és 70-es évei között érzékelték őket az alkotó. [...] Szombaton Rancsó Andrea, a Felvidéki Értéktár Bizottság éves tevékenységéről tart beszámolót, a kürti értékgyűjtésről Kovács Tamás, a Compass társulás elnöke. Külön érdekesség lesz a résztvevők számára a Zoborai vászonhímzésekről és a Felvidéki tájházak gyűjteményéről szóló előadás, Szanyi Mária néprajzkutató, a Kincskeresők vezetője jóvoltából. Bödök Károly, a FÉB szakmai alelnöke a települések digitális emlékezetéről tart előadást...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Megnyitották a Gótikus út rozsnói régióban lévő templomait

Kevésbé ismert templomok nyitották meg kapukat a Gótikus út rozsnói körútján. Hárskút, Krasznahorkaváralja, Rozsnyó, Henckó, Felsősjó és a dobsinai templomok szépségeinek megismerését tűzte ki célul idén a rozsnói székhelyű Gótikus út Polgári Társulás...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Pro Traditione díjas lesz Szarka Gyula

A Kossuth-díjas énekes, gitáros, zeneszerző, a Ghymes együttes alapító tagja, Szarka Gyula kapja idén a Pro Traditione Zsigárd Polgári Társulás díját, melyet 2013 óta osztanak ki minden évben olyan személynek vagy intézménynek, aki, illetve amely a hazai magyar kultúra, sport vagy tudomány területén alkotott kiemelkedőt...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Tiltakoznak az ukrán iskolaigazgató kinevezése miatt

Magyar kötődés nélküli igazgató került a Munkácsi II. Rákóczi Ferenc Középiskola élére – tudatták az intézmény közösségi oldalán. [...] Ennek kapcsán a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Elnöksége nyilatkozatot adott ki, amely szerint sajnálatosnak tartja, hogy miközben folyik a bírósági eljárás az iskola igazgatójának indokolatlan felmentésének ügyében, a Munkácsi Városi Tanács új vezetőt nevezett ki az intézmény élére. Elfogadhatatlan az is, hogy az új, az iskolához és a közösséghez semmilyen módon nem kötődő igazgató kinevezését ultimátumszerűen, a kollektívával, a szülőkkel és a társadalmi szervezetekkel való konzultáció nélkül hajtották végre...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Az ungvári magyar iskola első igazgatónőjének alkotásaiból nyílt tárlat a főkonzulátuson

Magyarország Ungvári Főkonzulátusa igazi „virágzó” kiállításnak ad otthont. Ezúttal egy különleges kárpátaljai amatőr festőművész, Fedor Aranka (Aurélia) virágcsendéletei díszítik majd a külképviselet auláját a következő hetekben. Aranka néni a második világháború után az első magyar tannyelvű hétosztályos iskola (jelenlegi Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Középiskola) első igazgatónője volt Ungváron. Nyugdíjas éveit a festészetnek szentelte. [...] A fiától, Valértól azt is tudjuk, hogy ő vette nap mint nap a virágcsokrokat, s a csendéletei mindig egy éjszaka alatt születtek meg – mondta köszöntőjében Bacskai József főkonzul. [...] Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, az MTA külső köztestületének tagja részletesen ismertette Fedor Aurélia életútját...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Vélemények: Van-e remény az ukrán-magyar békülésre?

Magyarország több gesztust is tett Ukrajnának az utóbbi időben, Volodimir Zelenszkij ukrán elnök pedig Kárpátaljára látogatott, ahol a magyar közösség vezetőire is időt szánt. Jelentheti ez, hogy felcsillant a remény a feszült ukrán-magyar kapcsolatok rendezésére? [...] Íjgyártó István korábbi kijevei nagykövet a Magyar Nemzetnek elmondta, az elnöki vizit és a találkozó a magyarság vezetőivel kétségtelenül fontos gesztus, de azt is hangsúlyozni kell, hogy kizárólag a kárpátaljai magyaroknak szólt, ráadásul ezalatt jelent meg a magyar sajtóban a kétoldalú kapcsolatokat rendszeresen negatív színben feltűntető Mihajlo Podoljak elnöki tanácsadó rendkívül kellemetlen hangvételű [...] nyilatkozata...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

A Clevelandi Magyar Múzeum első évadának mérlege és tervek a közeljövőre

A Clevelandi Magyar Múzeum hétköznaponként három napot üzemel, és minden hónapban színvonalas programra várja látogatóit. [...] Mészáros Andreával, az intézmény alelnökével beszélgettünk sikerekről, örömeiről, tervekről. [...] A tavaszi szezont Máté Zsolt Körösi Csoma Sándor ösztöndíjas előadása nyitotta meg. Az Első Magyar Református Egyházhoz érkezett történelmtanár készülő doktori dolgozatához fellelt forrásokból mazsolázott a clevelandi közösség számára. Az 1956-os eseményeket nem teljesen szokványos aspektusból mutatta be. Előadása három eltérő nézőpontot világított meg a forradalommal kapcsolatban. [...] A pécsi kutató következtetéseiben segítségére voltak amerikai levéltárak... [...] Ősszel hasonlóan aktív szezonra készülhet a magyar közösség...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Antal-Ferencz Ildikó újságíró amerikai tevékenysége

Az újságírás nemcsak szakmája, hanem hivatása is. Családjával egy éve él az Egyesült Államokban. Diaszpórából és diaszpóráról ír az anyaországi, főként keresztény sajtó hasábjaira. Brassóban született, de Sepsiszentgyörgyön nőtt fel. Félig vidéki székely, félig városi lány Erdélyből. Ahogy mondani szokás, tizennyolc évesen két bőrönddel indult el Budapestre szerencsét próbálni, de azért egy sikeres felvételre alapozva. [...] Még a covid-járvány alatt indította el ma is aktív blogját, most pedig ott, valamint az általa létrehozott Magyar családok Amerikában közösségi csoportban osztja meg rendszeresen benyomásait Amerikáról. [...] Azt látom, hogy Amerikában a magyarság megőrzése küzdelem. Tudatos küzdés és kitartó harc...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

Krusevóban a macedóniai magyarok

Mint minden évben, idén is magyar napot tartottak az észak-macedóniai Krusevóban. A Macedóniai Magyar Közösség Kulturális bemutatkozójára a Kruševói Köztársaság Tíz Napja rendezvénysorozat keretében került sor. A magyar nap a Macedóniai Magyarok Teleház Szervezete amatőr festőinek kiállításával kezdődött, majd könyvbemutatót is tartottak, amelyet a Teleház citerazenekarának fellépése tett színesebbé. [...] Az eseménysorozat emléktábla-koszorúzással folytatódott a Sula Mina diáküdülőnél. Néhány évtizeddel ezelőtt még kevesen tudták, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése után több száz magyar lett menedékhelyre a mai Észak-Macedónia területén is. Több mint 500 magyart fogadtak be akkor a macedónok Krusevo városában...” Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)